METSÄTALOUS

Käymme yhtiön kanssa läpi sekä alemman tieverkoston että valtatie 4:n parannustarpeet. Samoin käydään läpi rataverkoston ja satamien tilanne. **LIIKENNEMINISTERI PAULA RISIKKO (KOK.)**

Valtio kuuntelee Metsä Groupia

Valtio kuuntelee tarkalla korvalla Metsä Groupin toiveita. Yhtiö suunnittelee Äänekoskelle uutta sellutehdasta, mutta lopullinen päätös miljardi-investoinnista tehdään vasta ensi keväällä.

Liikenneministeri **Paula Risikko** (kok.) kertoo, että valtio ja Metsä Group käyvät läpi investoinnin edellytyksiä. Yksinkertaistaen väylät on pistettävä sellaiseen kuntoon, että uuden tehtaan tarvitsemat puut saadaan tehtaalle ja valmiit tuotteet maailmalle.

Mikäli investointi toteutuu, Äänekosken puunkäyttö kasvaa 2,5 miljoonasta kuutiosta 6,5 miljoonaan kuutioon.

”Käymme yhtiön kanssa läpi sekä alemman tieverkoston että valtatie 4:n parannustarpeet. Samoin käydään läpi rataverkoston ja satamien tilanne.”

Risikon mukaan valtio on päättänyt aloittaa valtatie 4:ää koskevien suunnitelmien laadinnan, vaikka Metsä Group ei investointipäätöstä vielä ole tehnyt. Se viestittää yhtiölle, että investoinnin tarvitsemat väyläpanostukset hoidetaan kuntoon.

Osa uuden tehtaan rakentamiseen liittyvistä väylähankkeista on sellaisia, että Metsä Group osallistuu niihin itse.

”Tämä esimerkki kertoo perusväylänpidon tarpeellisuudesta. Investointeja on turha odottaa, jos väylät ovat sellaisessa kunnossa, etteivät tavarat ja ihmiset liiku.”

JARMO PALOKALLIO

METSÄSTÄ LYHYESTI

Tornatorilla tasainen alkuvuosi

Metsätalousyhtiö Tornator teki tammi–kesäkuussa 12,1 miljoonan euron nettotuloksen, jos käyvän arvon muutoksia ei huomioida. Yhtiö luonnehtii alkuvuotta tasaiseksi.

Kiinteistökauppojen osuus 39,8 miljoonan euron liikevaihdosta oli 5,1 miljoonaa. Tornatorin metsien käypä arvo on noin miljardi euroa.

Valtaosa yhtiön liikevaihdosta tuli Suomesta, seitsemän prosenttia Virosta ja Romaniasta. 600 000 hehtaaria metsää omistava Tornator on Suomen kolmanneksi suurin metsänomistaja.

Metsätietoa netistä

Metsäkurssi.fi -sivustolta saa perustietoja metsistä, metsätaloudesta, suojelusta ja monikäytöstä. Lisäksi sivuilla on sanasto, joka avaa metsiin ja metsätalouteen liittyvää termistöä. Omia tietojaan voi testata eritasoisten tenttien avulla.

Sivustolle on kerätty tietoa kirjoista, taulukoista, netistä ja kokemuksista. Sitä voivat hyödyntää metsäasioiden suhteen niin aloittelijat kuin kokeneemmatkin tietäjät.

Sivuston perustajana ja ylläpitäjänä toimivat Metsäkeskuksen hallinnoiman Pirkanmaan Bittimetsä -hankkeen työntekijät.

Lappajärven yhteismetsä toteutuu

Lappajärven kunta on selvittänyt mahdollisuutta perustaa uusi yhteismetsä yhdessä yksityisten metsänomistajien kanssa. Selvityksen käytännön toteutuksesta vastasi Suomen metsäkeskus ja Metsänhoitoyhdistys Järvilakia.

27 metsänomistajaa on allekirjoittanut yhteismetsän perustamissopimuksen. Heidän metsiensä yhteispinta-ala on noin 1 350 hehtaaria. Lappajärven kunta liittää perustettavaan yhteismetsään 350 hehtaaria.

Yhteismetsään liitettävien tilojen arvonmääritys tehtiin viime syksyn ja kevään aikana. Muodostamistoimitus alkaa lähiaikoina ja se saataneen päätökseen ensi kesään mennessä. Uuden yhteismetsän toiminta käynnistyy näillä näkymin ensi vuoden aikana.

Puun pienpoltto suurtuotantoa haitallisempaa

Ilmatieteen laitoksen tutkijan **Anna Freyn** väitöskirja vertailee puun pienpolton pienhiukkaspäästöjä suurten energiantuotantolaitosten päästöihin. Fysiikan alan väitös on tarkastettu Helsingin yliopistossa.

Freyn mukaan pienpoltto oli suhteellisesti suurtuotantoa haitallisempaa. Pientuotannossa vain tehokkaiden pellettipolttimien palamistulos oli erinomainen. Vain kaksi tutkimuksen kivihiilivoimalaa sai lähes puhtaat paperit hiukkaspäästöjen suhteen.

Frey toteaa, että kaupungeissa paras vaihtoehto on keskitetty lämmöntuotanto. Kotipoltossa tulisi säädellä puuaineksen järeyttä.

SM-kisat ovat avoimet metsäurheiluliiton ja metsäurheilupiirien jäsenille.

Metsätaidon SM-kisat Pellossa

Suomen Metsäurheiluliitto ry järjestää kesämestaruuskisat ensi viikonloppuna Pellossa. Mukaan on ilmoittautunut henkilökohtaiseen kilpailuun noin 180 osanottajaa ja joukkuekilpailuun 30 joukkuetta.

Perjantaina kilpaillaan uutena kilpailumuotona SM-pikakilpailu. Kisa käydään talvikortin tehtävillä ilman taulukoita ja mittavälineitä.

Lauantaina kilpaillaan henkilökohtaisista Suomen mestaruuksista normaalimatkoilla.

Kuustakin voi pystykarsia

Pystykarsinta parantaa kuusisahatavaran laatua ja käyttömahdollisuuksia. Toimenpide on kuitenkin tehtävä varovasti lahoriskin vuoksi.

ERKKI VERKASALO

Uusimpien tutkimusten mukaan pystykarsinta sopii myös kuusikoihin.

Pystykarsintaa voi tehdä männiköiden ja koivikoiden lisäksi myös kuusikoissa. Viimeaikaiset tutkimukset ovat osoittaneet karsinnan parantavan kuusisahatavaran laatua ja edistävän sen käyttöä esimerkiksi huonekaluteollisuudessa.

”Perinteisesti paksumpia eläviä oksia ei ole kuusesta karsittu sinistymis- ja lahovaaran takia. Uudemmat tutkimukset ovat kuitenkin osoittaneet, ettei kuusi olekaan niin altis vaurioille kuin aiemmin pelättiin”, kertoo erikoistutkija **Harri Mäkinen** Metsäntutkimuslaitoksesta (Metla).

Oksattomalle kuusitukille olisi kysyntää esimerkiksi huonekaluteollisuudessa ja sisustuskohteissa.

Keski-Euroopassa karsinnasta on Mäkisen mukaan saatu hyviä tuloksia. Menetelmä on yleisesti käytössä myös muissa Pohjoismaissa.

Vain hyvälaatuiselle puulle

Karsittava puu valitaan laadun perusteella. Mäkisen mukaan vain hyvälaatuisia puita kannattaa karsia.

”Toimenpide ei tee jo valmiiksi huonolaatuisesta puusta hyvälaatuista”, hän muistuttaa.

Oksat poistetaan huolellisesti tyvitukin alueelta viiden, kuuden metrin korkeuteen. Pienille puille karsinta kannattaa Mäkisen mukaan tehdä useammassa vaiheessa.

”Ensin puu karsitaan kolmeen metriin asti. Loput kolme metriä otetaan myöhemmin.”

Sahalla tai leikkurilla

Oksat poistetaan sahalla tai siihen suunnitellulla leikkurilla. Toimenpide tulisi Mäkisen mukaan toteuttaa huolellisesti ja varovasti. Kuori- ja oksantyvivaurioita tulisi välttää.

”Vaurioiden välttäminen leikkureilla voisi ehkä olla helpompaa. En kuitenkaan usko, että eri välineillä olisi kovin suuria eroja lopputuloksen kannalta.”

Käsitys karsinnan sopimattomuudesta kuuselle perustuu **O. J. Lakarin** tutkimuksiin 1920-luvulla. Ne osoittivat, että rungot saavat lahovaurioita elävien oksien karsimisesta. Samalla puiden kasvu kärsii.

Lakarin tutkimuksessa karsinta tehtiin kirveellä tai sahalla. Sitä ei kuitenkaan tehty niin tarkasti ja huolellisesti, jotta puu ei vahingoittuisi.

Karsinta on Mäkisen mukaan tehtävä männyn tapaan kevättalvella. Silloin sienten itiöitä on vähän ilmassa ja puun elintoiminnot hitaampia.

Elävän latvuksen pienentyminen voi Mäkisen mukaan altistaa hyönteistuhoille, mutta kovin suuri riski ei kuitenkaan ole.

Parantaa laatua

Mäkinen on tutkinut pystykarsintaa Metlan kokeella Hartolassa. Tutkimuksen tavoitteena oli verrata karsittujen ja karsimattomien puiden kasvua ja sahatavaran laatua kaikissa läpimittaluokissa.

Koepuista karsittiin eläviä ja kuolleita oksia 1980-luvun lopussa. Puut sahattiin 20 vuoden päästä karsinnasta, ja sahatavaralle tehtiin laatuluokitus.

Kokeen perusteella karsinta ei vaikuttanut koepuiden kasvuun. Sen sijaan oksien määrä ja koko pienenivät sahatavaran pinnoilla, mikä paransi laatua.

Mäkisen mukaan erityisesti parhaiden A-laatujen osuus kasvoi ja sahatavaran laatujakauma muuttui parempaan suuntaan.

Karsinnalla oli suurin vaikutus pinnan läheltä sahattujen lautojen laatujakaumiin. Niissä oksien määrä aleni jopa 75 prosenttia.

Laho- ja värivikoja karsituissa puissa ei esiintynyt karsimattomia enempää.

Mäkisen mukaan tutkimuksessa saatu aineisto on kuitenkin vielä melko pieni, joten käytännön kokeiluissa tulisi olla varovainen.

Ei yleistymässä

Mäkinen ei kuitenkaan usko kuusen pystykarsinnan yleistyvän. Hänen mukaansa sen tekemiseen vaikuttavat metsänomistajan oma aktiivisuus sekä karsitusta puusta myöhemmin maksettava hinta.

”En usko, että suuria pintaaloja karsitaan. Karsinnan teettäminen vierailla ei luultavasti ole edes kannattavaa. Metsänomistaja voi tehdä sitä itse harrastus- ja ulkoilumielessä.”

Myöskään kemeratukea ei enää myönnetä pystykarsintaan ensi vuoden heinäkuusta alkaen. Se saattaa jonkin verran vähentää toimenpiteen kiinnostavuutta ja kannattavuutta.

TIINA HEIKKINEN

HOITOTOIMENPIDE

Pystykarsinta

Pystykarsinnalla lisätään oksattoman tyvitukin määrää ja parannetaan metsikön taloudellista tuottoa. Se soveltuu parhaiten hyvälaatuiseen männikköön tai rauduskoivikkoon.

Havupuita karsitaan kevättalvella tai keväällä, koivuja heinä–elokuussa.

Karsittavien puiden tulee olla noin 10 metriä pitkiä ja 10–13 senttiä paksuja. Tällöin oksatonta puuta ehtii kasvaa riittävän paksu kerros ennen päätehakkuuta.

Rungon tyveltä poistetaan kuolleita ja eläviä oksia 4–6 metrin korkeuteen. Eläviä oksia poistetaan vain vähän, jotta elävä latvus säilyy riittävän pitkänä.

Hehtaarilta karsitaan noin 400 parasta, suoraa runkoa. Ne valitaan siten, että ne voidaan kasvattaa päätehakkuuseen asti.

Karsinta tulee tehdä huolellisesti. Oksaan ei saa jäädä pitkää tappia eikä sen ympärillä olevaan kuoreen vaurioita.

Huolellisesti sahattu tai leikattu oksa kyljestyy nopeasti, eikä leikkauskohdasta pääse lahosieniä puuhun. Myös pihka antaa luonnollisen suojan.

Lähde: Metsänhoitoyhdistysten Palvelu MHYP Oy

Tutkimuksessa pystykarsinta paransi puutavaran laatua vähentämällä oksikkuutta.

Myrskytuhoja myös valtion metsissä

Kesän myrskyt kaatoivat puita myös valtion metsissä. Tuhoja syntyi yhteensä 100 000 kuutiometriä, joista suurin osa Etelä-Suomessa.

Helena-myrsky tuhosi metsää Etelä-Suomessa yli 65 000 kuutiota, kertoo Metsähallitus. Pahimmat tuhoalueet ovat Rautavaaralla ja Valtimolla. Lisäksi kesäkuinen ilmavirtaus kaatoi Lieksassa 25 000 kuutiota puustoa.

Pohjanmaa-Kainuun alueella myrskyn kaatamia puita oli yhteensä 10 000 kuutiota. Suurimmat tuhot olivat Länsi-Kainuussa. Metsää kaatui jonkin verran myös Suomussalmella ja Koillismaassa.

Lapissa myrskyt aiheuttivat vain pienehköjä paikallisia vahinkoja, jotka hoituvat normaalien korjuiden yhteydessä. Korjuukalusto onkin suunnattu tuhoalueille seuraustuhojen välttämiseksi.

Myrskytuhoja pyritään ehkäisemään

Myrskytuhojen määrään ja laajuuteen pyritään vaikuttamaan metsänhoidolla ja suunnittelulla.

Tuhoille alttiilla paikoilla laajaan avoimeen alueeseen rajoittuvan metsän reuna käsitellään lievemmin, jotta puita kaatuisi mahdollisimman vähän.

Suomessa sattuu taloudellisesti merkittävä myrsky jossain päin maata joka kolmas vuosi.

Voimakkaisiin loppukesänsyöksyvirtauksiin on vaikea varautua.

Syöksyvirtaukset kaatavat tai katkovat lähes kaiken puuston siltä kapealta vyöhykkeeltä, johon ne iskevät.

TIINA HEIKKINEN

KARI SALONEN

Metsänreunan puut ovat muita alttiimpia myrskyille. Syöksyvirtauksilta eivät ole suojassa tiheänkään metsän puut.

> Suomessa sattuu taloudellisesti merkittävä myrsky jossain päin maata joka kolmas vuosi.

Elokuvahanke vei miljoona euroa Metsähallitukselta

Metsähallitus menetti miljoona euroa ohjaaja **Antti Jokisen** valmistumatta jääneeseen elokuvaan. Hankkeessa paloi paljon myös muiden sijoittajien rahoja. Rovaniemeläinen palveluyritys on vienyt Jokisen käräjäoikeuteen ja syyttää tätä törkeästä petoksesta.

Jokisen Nicholas North -elokuvan päätähtenä piti esiintyä **Julianne Moore**.

Elokuvaa alettiin markkinoida sijoittajille vuonna 2007. Elokuvan budjetti oli 16 miljoonaa euroa.

Metsähallitus näki elokuvan kansainvälisenä Suomi-mainoksena. Liikelaitoksen sijoitus hankkeeseen nousi lopulta tuhatta euroa vaille miljoonaan euroon.

Elokuva joutui nopeasti vastatuuleen. Suomen elokuvasäätiö veti 800 000 euron tuotantotukensa pois vuonna 2011. Metsähallitus alaskirjasi sijoittamansa summan samoihin aikoihin.

Jokisen Estar Studioiden velkojia ovat muun muassa Valtiokonttori ja Finnvera, jolla on 1,1 miljoonan euron saatavat. Yhtiö on todettu ulosotossa varattomaksi.

Rovaniemeläinen Sava-Group syyttää Jokista petoksesta, kun yhtiö ei saanut luvattua vastinetta 600 000 euron sijoitukselleen. Jokinen on kiistänyt syytteet.

JARMO PALOKALLIO

Joka kolmas motti puuviljelmiltä

YK:n maa- ja metsätalousjärjestön FAO:n julkaiseman raportin mukaan hoidetut puuviljelmät eli plantaasit tuottavat maailmanlaajuisesti noin kolmasosan teollisuuden puusta.

Puuviljelmien yleistyminen viimeisen 10 vuoden aikana on mahdollistanut puuhun perustuvan vientiteollisuuden kasvun monissa kehittyvissä maissa. Viljelypuun tuotanto on kasvanut erityisen voimakkaasti Aasiassa ja Latinalaisessa Amerikassa.

Suurimmat viljelypuun tuottajat vuonna 2012 olivat Brasilia, Yhdysvallat, Kiina, Intia ja Chile.

HENRIK SCHÄFER